

การเผยแผ่ธรรมะในสังคมไทยร่วมสมัย : ศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมของว.วชิรเมธีและดั่งตถุณ

(BUDDHA-DHAMMA DISSEMINATION IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY :

A COMPARATIVE STUDY OF LITERARY WORKS BY V.VACHIRAMATEE AND DUNGTRIN)

เกลิยวพร พุทธิภิญโญ / 4737792 SHCR / M

ศศ.ม.(ศาสนาเปรียบเทียบ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ทวีวัฒน์ ปุณฺณทวิวัฒน์, Ph.D., ปกรณ์ สิงห์สุริยา, อ.ค.(ปรัชญา),
ดวงใจ หล่อธนวนิชย์, Ph.D

บทคัดย่อ

การงานวิจัยเชิงเอกสารเรื่องการเผยแผ่ธรรมะในสังคมไทยร่วมสมัย ศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมของ ว.วชิรเมธีและดั่งตถุณ มีวัตถุประสงค์คือ 1.วิเคราะห์สารัตถธรรมและเทคนิคการสอนในรูปแบบการประพันธ์ของ ว.วชิรเมธี 2.วิเคราะห์สารัตถธรรมและเทคนิคการสอนในรูปแบบการประพันธ์ของดั่งตถุณ 3. เปรียบเทียบสารัตถธรรมและวิธีการสอนจากงานวรรณกรรมบางส่วนของผู้เขียนทั้งสองท่านที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่างปีพ.ศ. 2547-2549 ซึ่งการศึกษพบว่า วรรณกรรมของ ว.วชิรเมธีและดั่งตถุณมีทั้งความเหมือนและแตกต่างกันทั้งในด้าน สารัตถธรรมและเทคนิคการสอน โดยสารัตถธรรมมีทั้งสังขารธรรมและจริยธรรม รวมทั้งสอนในเรื่องทาน ศีล และ ภาวนา เพื่อบรรลุประโยชน์ในขั้นต่าง ๆ คือ ทิฐุขัมมิกกัตตะ สัมปรายิกกัตตะ และปรมัตตะเหมือนกัน แต่ ว.วชิรเมธีให้ความสำคัญกับธรรมปฏิบัติที่เป็นไปเพื่อทิฐุขัมมิกกัตตะและสัมปรายิกกัตตะมากกว่า ในขณะที่ดั่งตถุณให้ความสำคัญกับธรรมปฏิบัติเพื่อการบรรลุประโยชน์ทั้ง 3 ขั้น

ในด้านเทคนิคการสอน ผู้เขียนทั้งสองท่านต่างใช้ลีลาการสอนที่สอดคล้องกับพุทธลีลา ดังนี้ 1) ลีลา สันติสนทนา เพื่ออธิบายให้เกิดความกระจ่าง 2) ลีลาสมทปนา เพื่อจูงใจให้ยอมรับไปปฏิบัติ 3) ลีลาสมุตเตสนา เพื่อปลุกใจให้กระตือร้นในการปฏิบัติ 4) ลีลาสัมปหังสนา เพื่อปลอบประโลมใจให้ปฏิบัติตามด้วยความเข้มแข็งเบิกบาน ทั้งนี้ดั่งตถุณมีจุดเด่นในการใช้ลีลาสันติสนทนาอธิบายความสอนให้เกิดความเข้าใจอย่างต้องแท้ แม้ในเรื่องที่ยากและลึกซึ้ง หรือไม่อาจพิสูจน์ด้วยคาเปล่า ได้แก่ กฎแห่งกรรม และการภาวนา ส่วน ว.วชิรเมธีมีจุดเด่นในการใช้ลีลาสัมปหังสนา สร้างความเพลิดเพลินในการสอน ทำให้ผู้อ่านไม่รู้สึกเบื่อหน่ายได้รับความเบิกบานในการศึกษาธรรมะได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการประยุกต์พุทธวิธีการสอนในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจาก ลีลาการสอน รวมทั้งควรศึกษาจากมุมมองของผู้เรียนหรือผู้รับสารด้วย เพื่อให้ทราบถึงผลของการเผยแผ่ได้ครบทั้ง กระบวนการสื่อสาร และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาประสิทธิภาพในการเผยแผ่พุทธธรรมได้ดียิ่งขึ้นอีกต่อไป ตลอดจนควรนำวิธีการศึกษาของงานวิจัยนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านลีลาการสอน ไปใช้ในการ ศึกษางาน วรรณกรรมของผู้ที่มีบทบาทในการเผยแผ่คนอื่น ๆ ต่อไป

คำสำคัญ : การสอน / วรรณกรรมศาสนา / ว.วชิรเมธี / ดั่งตถุณ

**BUDDHA-DHAMMA DISSEMINATION IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY:
A COMPARATIVE STUDY OF LITERARY WORKS BY V.VACHIRAMATEE
AND DUNGTRIN**

**KLEAWPORN PUTTIPINYO 4737792 SHCR / M
M.A. (COMPARATIVE RELIGION)**

**THESIS ADVISORS: TAVIVAT PUNTARIGVIVAT. Ph.D., PAKORN
SINGSURIYA. Ph.D. (Philosophy), DUANGJAI LORTANAVANIT. Ph.D**

ABSTRACT

This documentary research studied dissemination of Buddha-dhamma in contemporary Thai society in literary works composed by V.Vachiramatee and Dungtrin. The objectives were 1) To analyze the content and instructional techniques in V.Vachiramatee's works., 2) To analyze the content and instructional techniques in Dungtrin's works., 3) To compare the content and instructional techniques in V.Vachiramatee's and Dungtrin's works. Data were collected from these two authors' books published between the years 2546 to 2549.

The results of the study showed that V.Vachiramatee and Dungtrin had similarities and differences both in their content and techniques. The content of their work covered teachings about truth and morality, especially the teaching of giving, moral conducts and mental development. Moreover, regarding the three levels of benefits, V.Vachiramatee's focus is only on present benefit (Dinnhadhammikattha) while Dungtrin's emphasis is on all three levels of benefit i.e. present benefits (Dinnhadhammikattha), hereafter benefits (Samparayikattha) and the highest benefit (Paramattha). With respect to their techniques, they applied the Buddha's four styles of teaching i.e. Elucidation, Inspiring Toward Goals, Filling with Enthusiasm, Filling with Delight and Joy. However, Dungtrin mostly used the technique of Elucidation to explain meaning of the teaching and to make difficult points easier to understand such as the law of kamma and meditation methods. V.Vachiramatee, on the other hand, mostly used the technique of Filling with Delight and Joy to make his teaching enjoyable and attract his audience.

It is suggested that other instructional methods that the Buddha used should be studied. Audience perspective should also be studied to gain more understanding about successful dissemination. Finally the framework used in this study should be adopted to study other religious literary works.

**KEY WORDS: TEACHING / RELIGIOUS LITERATURE / V.VACHIRAMATEE /
DUNGTRIN**

291 pp.